

Більшість сучасних випускників не є фахівцями, тому що їм бракує знання практичних технологій, умінь і досвіду. Тому одне з головних завдань – українських університетів – випустити справжніх спеціалістів з кібербезпеки, готових працювати одразу.

Розвиток цифрових професій в умовах становлення інноваційної економіки в Україні відкриває значні можливості для подальших наукових досліджень. Важливо зробити так, щоб процес запуску нових професій з кібербезпеки став справжнім цифровим проривом в Україні.

Список використаних джерел

1. Національна доповідь «Інноваційна Україна 2020».
2. Найактуальніші професії 2020 року. Інноваційна платформа онлайн-освіти EDUGET.
3. Поперешняк С.В. Проблеми підготовки ІТ-спеціалістів С. В. Поперешняк Системи обробки інформації. 2010. Вип. 7. С. 127-131.

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Шевченко Л.С.

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

***Анотація:** в статті розглянуто ключові моменти формування безпечного міського середовища життєдіяльності людини. З'ясована роль архітекторів і урбаністів у цьому творчому процесі. Виявлено показники життєздатного життєвого середовища людини, де однією з пріоритетів є безпека. Окреслені практичні рекомендації щодо формування безпечного житлового середовища.*

***Ключові слова:** безпека, міське середовище, формування, відчуття безпеки, рекомендації.*

Проблема формування безпечного для функціонування та використання міського середовища завжди стоїть на порядку денному у науковців. У всі часи існування людства саме це питання було одним із пріоритетних у суспільства. Урбанізоване місто у XXI столітті не є абсолютно безпечним місцем для життєдіяльності людини. Про це свідчить ціла низка можливих небезпек, як природних, так і техногенних – пожежі, аварії на промислових підприємствах з витоком небезпечних речовин, забруднення повітря й водних джерел, транспортні аварії, радіоактивне забруднення, паводкові затоплення й обвали, тощо. Актуальність дослідження підтверджується й загостреними кримінологічними проблемами, почастищенням терористичних актів та інших загроз містянам. Найвищий пік у цій ситуації відчули на собі мешканці українських міст з початком війни 24 лютого 2022 року. І по цей час ми не можемо відчувати себе у повній безпеці ні вдома, ні на робочому місці, ні в міському чи природному середовищі.

Ціла низка фахівців опікується проблемами безпеки – від безпосередньо фахівців з цивільного захисту та охорони праці до екологів, психологів, педагогів... та врешті решт – просто пересічних громадян. До цієї когорти приєдналися урбаністи й архітектори, котрі здатні зробити реальні архітектурно-планувальні кроки для запобігання небезпечним ситуаціям у міському середовищі, при чому ще на стадії його формування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій підтверджує актуальність цих питань у науковому колі. Важливими є напрацювання по безпеці життєдіяльності загалом, у тому числі – забезпеченню соціальної, техногенної та природної безпеки. Серед низки авторів – науковці В. Бегун, І. Науменко [1], І. Дуднікова [2], Є. Желібо, Н. Заверуха, В. Зацарний [3], В. Шеломенцев [4] та інші. Емоційно-психологічні аспекти сприйняття міського середовища та відчуття безпеки розглядаються у працях науковців різної сфери. Важливими на наш погляд в цій царині є роботи таких науковців як В. Тесленко та Е. Овчарова [5; 6]. погоджуємося з автором у твердженні, що ми постійно отримуємо

інформацію про ступінь потенційної небезпеки, або навпаки – захищеності, коли ніби «скануємо» міське середовище, за рахунок візуальних якостей архітектурного простору [6]. Ці питання є важливими, адже людина здатна відчувати небезпеку середовища, навіть, коли немає виражених природних чи техногенних її проявів. Окремо варті уваги праці архітекторів-дослідників, безпосередньо пов'язані з урбанізаційними питаннями, безпекою міського середовища, просторовим плануванням. Мова йде про роботи М. Габреля [7], О. Главацького [8], Б. Посацького [9] та інших. Питання безпеки життєдіяльності людини в міському середовищі широко представлені і зарубіжними науковцями. Серед них – V. Mega, S. Campbell, S. Colquhoun, M. Stafford, T. Chandola, M. Marmot та інші.

Метою публікації є висвітлення питань формування безпечного міського середовища життєдіяльності людини. Це дослідження відповідає напряму наукової роботи кафедри архітектури будівель та дизайну Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», направленої на удосконалення архітектурно-ландшафтного середовища міст.

Як стверджують учені, формування життєвого середовища людини почалося близько 15 тисяч років тому. І вже з тих давніх часів люди намагалися зробити його безпечним для себе – зводили огороження, ставили «опудало» для відлякування хижих птахів та звірів тощо. Пізніше виникали цілі поселення на високих укріплених пагорбах, захищені кам'яним муром і обнесені глибоким ровом. Особливої необхідності такі просторові заходи стали необхідними в епоху Середньовіччя. Феодальні замки, фортифікаційні споруди, фортеці стали ставали візуальним та реальним захистом міст, надавали тодішнім містянам відчуття безпеки. Архітектурні об'єкти так само були і є захистом людини від несприятливого (а подекуди й агресивного) зовнішнього середовища.

Згідно досліджень науковців, сприйняття та оцінка міста людиною ХХІ століття ґрунтується на таких ключових позиціях: орієнтація, безпека, фізіологічний комфорт, зручність та естетична досконалість. В ієрархії основних потреб людини базовими є фізіологічні та соціальні потреби і безпека.

А вже потім – потреба в повазі та самовираженні (за даними [10]). Тобто, безпека є ключовим показником життєздатного середовища людини. Більша частина планети проживає в урбанізованому середовищі, створеному самою людиною. Часто це середовище є не гуманним і не дружнім до неї. Тому відбуваються процеси пристосування, адаптації.

За [3] життєве середовище людини складається з таких основних компонентів – природного, соціального та техногенного середовищ. Природне середовище – це ґрунт, повітря, водойми, рослинний та тваринний світ тощо. Соціальне середовище формується спільною діяльністю людей, їх способом життя. Власне житло, транспорт, промислові об'єкти є складовими техногенного середовища. Всі ці компоненти взаємопов'язані між собою і мають істотний вплив на життя, існування й підтримку людини. Так само ці компоненти можуть нести загрозу й небезпеку життю людини.

Тому важливим є процес прогнозування, моніторинг можливих ризиків. Шукати відповіді на запитання – як максимально убезпечити середовище життєдіяльності людини від можливих небезпек і загроз? Науковцями-архітекторами розроблена низка рекомендацій, які варто втілювати вже на стадії формування життєвого середовища. Серед них – практичні пропозиції О. Главацького:

- уникнення великих незадіяних просторів (у першу чергу – щільно озеленених, засмічених);
- створення умов для оглядовості території за рахунок планування та конструктивних елементів («сусідська варта» тощо);
- якісне освітлення та благоустрій території;
- забезпечення якісного візуального зв'язку між вікнами будинків і вуличною інфраструктурою;
- проектування міської забудови з високоякісними об'ємно-просторовими та естетичними характеристиками;

- створення можливості для неформального контролю зупинок громадського транспорту.

У свій час О. Newman створив теорію «простору, що захищає» («defensible space» [11]). За його теорією такий простір має чіткі межі, видимі й зрозумілі для всіх. Це дає людині відчуття комфорту й захищеності, розуміння того, що ця територія не є чужою для неї. Це лише деякі з ключових моментів формування сучасного міського середовища, безпечного для життєдіяльності людини. У наукових та творчих архітектурних колах процес пошуку таких рішень наразі активізувався, що пов'язано з військовим станом, в якому перебуває наша країна.

Список використаних джерел

1. Бегун В., Науменко І. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки). Київ. Освіта. 2004. 328 с.
2. Дуднікова І. Безпека життєдіяльності. Київ. Вид-во Європейського університету. 2003. 268 с.
3. Желібо Є., Заверуха Н., Зацарний В. Безпека життєдіяльності. Київ. Каравла. 2007. 344 с.
4. Шеломенцев В. Безпека людини, суспільства і держави в Україні: кримінологічний аспект. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). Київ. 2009. № 22. С.215-222.
5. Тесленко В., Овчарова Е. Безопасное восприятие архитектуры. Науковий вісник будівництва. 2016. № 1(83). 9 с.
6. Тесленко В. Исследование визуальной безопасности архитектурной среды. Науковий вісник будівництва. 2015. № 1(83). С. 17-22.
7. Габрель М. Просторовий фактор національної безпеки. Містобудування та територіальне планування. 2012. Вип. 46. С. 130-141.
8. Главацький О. Феномен безпеки та місце міського простору в його структурі. Київ. КНУБА. 2014. Вип. 53. С. 57-68.
9. Посацький Б. Основ урбаністики. Територіальне і просторове планування. Львів. НУ «Львівська політехніка». 2011. 368 с.

10. Маслоу А. Мотивація і особистість. Пер. з англ. А. Татлибаєвой. Євразія. 1999. 478 с.

11. Newman O. Defensible space: A new physical planning tool for urban revitalization. Journal of the American Planning Association. 1995. Pp.149-155.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ УРОКІВ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Широкова К. А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

***Анотація.** Використання комп'ютерних презентацій при проведенні уроків інформатики в дистанційній формі навчання є одним із засобів, який полегшує засвоєння матеріалу учнями та робить його цікавішим. У статті розглядаються особливості використання комп'ютерних презентацій при проведенні уроків інформатики в умовах воєнного стану.*

***Ключові слова:** дистанційне навчання, уроки інформатики, комп'ютерні презентації, воєнний стан.*

Одна з форм організації навчального процесу, під час якого всі уроки або їх частина проходить з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за умови територіальної віддаленості викладача та учня – це дистанційне навчання [1]. Сучасні інформаційні технології не тільки опосередковують міжособистісне спілкування, але і визначають властивості інформаційно-комунікативного середовища, роблячи його віртуальним, глобальним і фрагментарним [2]. Вимушене дистанційне навчання поставило вчителів і батьків перед непростими викликами: як організувати навчання дітей в умовах карантину, коли вчитель не може бути поруч. Постає питання: як